

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie ze skargi Z. K.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 września 2017r., sygn. akt I ACa [...]

wydanym w sprawie w sprawie z powództwa Z. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w Ł.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 kwietnia 2019 r.,

zażalenia Z. K.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

1. oddala zażalenie;

**2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Ł.
na rzecz adw. T. W. wynagrodzenie w kwocie 1 800 (jeden tysiąc
osiemset) zł, powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług,
tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi Z. K.
z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Z. K. w pozwie skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w Ł. domagał się zasądzenia, tytułem zadośćuczynienia, kwoty 137 000 zł, zaś tytułem odszkodowania za szkodę majątkową kwoty 3 000 zł. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 22 listopada 2008 r. jego żona M. K. poślizgnęła się i upadła na oblodzonym i nie zabezpieczonym chodniku, za którego utrzymanie w należyтым stanie odpowiedzialność ponosi strona pozwana. W wyniku upadku stan zdrowia jego żony uległ pogorszeniu do tego stopnia, że zmarła.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił powództwo. W uzasadnieniu wyjaśnił, że powód nie udowodnił, aby miało miejsce zdarzenie, z którego wywodzi odpowiedzialność deliktową strony pozwanej. Powód, jak i jego żona nie informowali strony pozwanej o wypadku. Wprawdzie powód twierdził, że złożył w siedzibie strony pozwanej kartę informacyjną leczenia żony, ale pozwana spółdzielnia nie przyjęła tego dokumentu, w związku z czym złożył go w sprawie, o sygn. akt XVIII C [...], z powództwa małżonków K. przeciwko pozwanej spółdzielni, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Ł. o zapłatę, z tytułu rozliczenia należności za zużycie wody. Sąd Okręgowy uznał, że tamta sprawa nie dotyczyła wypadku żony powoda, zatem składanie dokumentacji dotyczącej leczenia powypadkowego nie było uzasadnione. Sąd pierwszej instancji po przeprowadzeniu dowodu z tamtych akt stwierdził, że nie ma w nich tej dokumentacji.

Apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 stycznia 2017 r. Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu pierwszej instancji.

Powód Z. K. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończzonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 stycznia 2017 r. na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. i powołał się na wykrycia w czerwcu 2018 r. nowych środków dowodowych w postaci protokołu z rozprawy przed Sądem Rejonowym w Ł. z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie sygn. akt XVIII C [...], z którego wynika, że M. K. nie stawiała się na tej rozprawie z uwagi na problemy

zdrowotne, a ponadto, że powód złożył do akt tamtej sprawy dokumentację lekarską z leczenia swojej żony; pisma M. K. w sprawie zawistej przed Sądem Apelacyjnym w [...], sygn. akt I ACa [...], w którym żona powoda informowała, że z uwagi na stan zdrowia, będący konsekwencją wypadku z dnia 22 listopada 2008 r., ma bardzo poważne problemy z chodzeniem; zawiadomienia o posiedzeniu Sądu Okręgowego w Ł. w sprawie sygn. akt II C [...] w dniu 26 listopada 2010 r., na którym żona powoda złożyła zeznania, m.in. w przedmiocie wypadku, jakiemu uległa w dniu 22 listopada 2008 r.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę powoda o wznowienie postępowania, podnosząc że wymienione środki dowodowe nie są nowymi dowodami w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c., gdyż mogły być przez niego powołane w sprawie, której dotyczy skarga. Poza tym, w apelacji wniesionej w tamtej sprawie pełnomocnik powoda podnosił tożsame zarzuty.

W zażaleniu powód wniósł o uchylenie powyższego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez bezzasadne przyjęcie, że mógł pozyskać wskazane w skardze środki dowodowe i mógł je powołać w sprawie, której dotyczy skarga; art. 299 k.p.c. przez pominięcie wniosku o przesłuchanie powoda na okoliczność wykrycia zgłoszonych w skardze środków dowodowych; art. 403 § 2 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i nieuzasadnione przyjęcie, że w sprawie nie występują ustawowe przyczyny wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 410 § 1 k.p.c. dopuszczalność skargi o wznowienie postępowania zależy od oceny, czy przyczyna wznowienia, na której skarga została oparta, istnieje nie tylko formalnie - przez powołanie jej w skardze - lecz czy rzeczywiście występuje i jest uzasadniona (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r., IV CZ 112/13, nie publ.). Zatem, przesłanka do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania zachodzi także wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości podstawa ta nie występuje (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2013 r., III UZ 3/13,

nie publ.). W związku z czym, badanie przesłanki oparcia skargi o wznowienie postępowania na ustawowej podstawie, obejmuje również ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, nie publ.).

Stosownie do art. 403 § 2 k.p.c. można również żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Z powyższego przepisu wynika, że podstawą wznowienia nie może być każda nowa okoliczność, lecz tylko taka, która dotyczy przedmiotu sporu, istniała już w trakcie zakończonego postępowania i nie została wówczas przytoczona, gdyż była stronie nieznana i miała dla niej wtedy charakter nieujawnialny (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSNCP 1969, nr 12, poz. 208). Z kolei nowy środek dowodowy w znaczeniu tego przepisu, to dowody wykryte, a więc takie, które istniały już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, z których strona nie mogła skorzystać, gdyż były dla niej nieznane i wówczas nieujawnione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I Co 1/68, OSNCP 1969, nr 2, poz. 36). Niewiedza strony o środkach dowodowych musi wynikać z przyczyn obiektywnych, niezależnych od niej, a nie z zaniechania działania w trakcie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2007 r., I CZ 105/07 nie publ.). Innymi słowy, niewiedzę strony o ich istnieniu i niemożność wejścia w posiadanie tej wiedzy należy oceniać przy uwzględnieniu staranności przeciętnego uczestnika postępowania, należycie dbającego o swoje interesy. Do nowości nie zalicza się tych dowodów, które nie zostały przez stronę powołane na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia, czy błędnej oceny potrzeby ich powołania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2017 r., IV CZ 34/17, nie publ.).

Sąd Apelacyjny prawidłowo uznał, iż skarga powoda o wznowienie postępowania nie spełnia przesłanek z art. 403 § 2 k.p.c. Wskazane przez powoda dowody istniały w czasie toczącego się postępowania o zadośćuczynienie

i o odszkodowanie, skoro pozew został wniesiony w maju 2015 r. Na akta sprawy XVIII C [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Ł., powód powoływał się w apelacji w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania. W odniesieniu do pozostałych dowodów należy stwierdzić, że powód mógł je powołać, gdyż powstały w sprawach prowadzonych z jego udziałem, co wynika z uzasadnienia skargi o wznowienie postępowania (k. 4-5).

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (jedn. tekst: Dz. U. 2018, poz. 1184, ze zm.) w zw. z § 22, § 4 ust. 1, 3, § 8 pkt 6, § 16 ust. 2 pkt 2, § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (j. t. Dz. U. z 2019 r. poz. 18).